

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

A farkasréti temetőben...

Forrás:

Nemzeti Ujság

Bp.

1919. XI. 5.

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Andor József

Idő

"1919"

Személy

Hel:

A farkasréti temetőben...

Havas novemberi szél csapkodja a minden-szenteki virágokat a sirokon, de a kegyelet ma is kivitt sok jóbarátot és tisztelőt a farkasréti temetőbe, hol Görcsöni Dénes és Andor József, a mi halottaink pihennek. Mindketten a keresztény nemzeti gondolat titáni harcosai voltak s akiknek ideje voltaképpen most érkezett volna el, hiányoznak sorainkból. Ez a fájdalmas tudat indította az Országos Pázmány-Egyesületet, hogy ma kizarándokoljon a sírjukhoz s áldozzon emléküknél.

A sírnál számosan jelentek meg a jóbarátok és tisztelők közül, közöttük Huszár Károly vallás-és közoktatásügyi miniszter.

Görcsöni Dénes sírjánál Túri Béla, a *Nemzeti Ujság* felelős szerkesztője beszélt, mondván többek közt a következőket

Görcsöni Dénesről.

Gyászoló közönség! Öt éve hantoltuk be e sirt és soha frissebben nem éreztük a fájdalmat Görcsöni Dénes halála fölött, mint ma. Mert van-e fájóbb dolog, mint akkor állni Görcsöni Dénes sírjánál, mikor a keresztény magyarság feltámadásának hajnala pirkallik. Hiszen Görcsöni Dénes szelleme volt a keresztény magyarságnak legéberebb ébresztője. Görcsöni Dénes tolla volt azon bűnök legszegesebb ostora, amely bűnök bűnhődéseként omlott össze hazánk. Görcsöni Dénes erkölce volt az élő szemrehányás a közéleti korrupció, a közszellem dekadenciájának lejtőjén, melyen mélyre zuhantunk.

Emlékezzünk, gyászoló közönség, mi volt Görcsöni Dénes tollának hegyén az a megvilágosító fény, mely minden írására, kritikájára rávetődött, ha nem annak az igazságnak világos meglátása,

hogy keresztény magyarságunkkal állunk vagy bukunk. Keresztény alatt értve azt az emelkedett szellemet, mely ideáloknak és ideálokból él, azt a megtisztult etikát, mely áldozatokra képesít és önfeláldozóvá tesz. Ő oltárt emel a közélet fórumán is, melyet mások csak vásári piacnak néznek s az oltáron nem idegen isteneknek, nem bálvák yoknak, nem az aranyborjunak áldozott, de az élő Istennek, kit az igazság útját járva az igazságban imádják. Kora hypokritaságának bátor leálcázója volt. Görcsöni Dénes s a farizeusok és írástudók ezért botránkoztak nem egy írásán. Pedig hazánk akkor már az Irás meszelt koporsója volt. Kívül még a modernség máza csillogott rajta, de belül már a rothadás ütött tanyát. A nemzet organikus élete már nemcsak meg volt támadva a dekadens szellem mérgétől, melyet a napisajtó injekcióként csepegtetett a nemzetbe, de már meghalt a nemzeti lélek, mely ezer évig éltette a dicsőségek és szenvedések közt hányatott hazát. Közéletünkön, irodalmunkon, kormányzatunkon, a nemzet egész testén kiverődtek a hullafoltok. Már nem volt megpróbáltatások viselésére képes lelkünk, melyre a Kereszt tanítása nevel, ezért mikor az elvesztett háború lesujtottságában a legnagyobb lélekerőre lett volna szükségünk, akkor roppantunk össze.

Görcsöni Dénes mindig ezt az erős lelket, ezt a keresztény nemzeti Geniuszt kereste Diogenes lámpájával a közélet terén, a politikában, az irodalomban, az emberekben. Ezért sokan igazságtalansággal is vádolták az igazság fanatikusát. Az idő neki szolgált most igazságot, de ez neki már nem megkönnyebbülés, nekünk nemzeti életünket összezuzó gond és teher. Görcsöni Dénes a keresztény világnézet és erkölcs veszendőségében — ami nálunk a zsidó internacionális szellem terjedésével volt azonos — a magyar faj nemzeti életének pusztulását diagnosztizálta s a beteges jelenségekre, a betegség bacillusaira rámutató jó orvost, rosszindulatu embernek kiáltották ki. Gyülölködő antiszemitizmus vádjá kísérte útján azt, aki az evangéliumi méccsel világított. A ráncborult sötétségben ezt is látja már a nemzet,

de a magyar globuson és a magyar lelkekben a nemzeti érzésben kigyúlt a tüzet már nem látja ő.

Ez a mi fájdalmunk Görcsöni sírjánál. A jó barát fájó érzésén kívül szívünkbe nyíllallik a gondolat, hogy a kinek sírkövén élete szimboliumául azt olvassuk, hogy «az Ur örállása vagyok én, szüntelen állva napestig», hogy az csak a lenyugvó napot láthatta, de a felkelőt már nem. De hiszen Görcsöni Dénes volt a keresztény gondolat esthajnali csillaga, mely akkor tűnik el szemeink előtt, mikor felkél a nap. Vigasztalódjunk ezzel a gondolattal, azzal a tudattal, hogy az esthajnali csillagot csak nem látjuk, de fenn van az égen.

*

Anka János pedig így emlékezett meg

Andor Józsefről.

Mikor ezelőtt egy évvel — mondotta — Andor Józsefet elhantoltuk, ezen a helyen a keresztény-szellemű viadalom nevében azzal bucsuztam tőle, hogy a sírból diadalmasan fog feltámadni szelleme. A keresztény magyarság égen vészfelhők tornyosultak, már előrevetette árnyékát a nagypénteki gyász, de hittünk sziklaszilárdan a nemzeti igazság feltámadásában. Ez az idő tenger szenvedés, megpróbáltatás után elkövetkezett. Andor József eszményei ma ragyogó glóriát sugároznak a magyar nemzet vérvő homlokára. Közvélemény lett az a szellem, mely az ő életében és irodalmi munkásságában revelálódott.

A magyar irodalom hanyatlásnak indult azzal, hogy kiszakadt a nemzeti élet, a keresztény gondolat vonzóköréből. Az irodalmi virágzás, fejlődés új korszaka akkor fog elkövetkezni, mikor újra a nemzeti érzés virágozik ki az irodalmi kulturában. Andor ennek a nagy összeforradásnak volt kemény harcosa és uttörője, ki a nemzeti kultúra számára dolgozott. Ő tiszta hívő életet élt és életét örökitette meg irodalmi alkotásaiban. A becsület, a hűség, a meggyőződés embere szent áhitattal csüngött az irodalmon, neki a kultúra, a magyar költészet apostoli szavak, halhatatlan kinyilatkoztatások Sion-hegye volt...